7/19749

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
209

19/2/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 10/01/2007 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-28534 sayılı yazınız,
b) 19/01/2007 tarihli ve 42 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Prof.Dr.N.Gaye Erbatur tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19749 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/19749

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

Sayın Prof.Dr.N.Gaye ERBATUR
Adana Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19749 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

14/04/1982 tarihli ve 2659 sayılı Adlî Tıp Kurumu Kanununun;

"Kuruluş" başlıklı 2. maddesinde;

"Adalet işlerinde bilirkişilik görevi yapmak, adlî tıp uzmanlığı ve yan dal uzmanlığı programları ile görev alanına giren konularda diğer adlî bilimler alanlarında sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek ve bunlara ilişkin eğitim programları uygulamak üzere Adalet Bakanlığına bağlı Adli Tıp Kurumu kurulmuştur.

Adalet Bakanlığınca Kuruma bağlı olarak Adlî Tıp Kurumu grup başkanlıkları veya şube müdürlükleri kurulabilir. Adlî Tıp Kurumu grup başkanlıkları bünyesinde bir veya daha çok adlî tıp ihtisas dairesi bulunur."

"Görev" başlıklı 2. maddesinde;

"Adlî Tıp Kurumunun görevleri şunlardır:

a) Mahkemeler ile hâkimlikler ve savcılıklar tarafından gönderilen adlî tıpla ilgili konularda bilimsel ve teknik görüş bildirmek,

b) Adlî tıp uzmanlığı ve yan dal uzmanlığı eğitimini Tıpta Uzmanlık Tüzüğü çerçevesinde vermek,

c) Adlî tıp ve adlî bilimler alanlarında çalışmaları yürütmek üzere seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek, bunlara ilişkin eğitim programları uygulamak ve ilgili kurum, kuruluş ve kurulların hazırlayacakları adlî tıpla ilgili eğitim programlarının yapılmasına ve yürütülmesine yardımcı olmak,

d) Adlî tıp hizmetlerinin görülmesi sırasında yapılması zorunlu sağlık hizmetlerini vermek.";

"Diğer Adli Ekspertiz Kurumları" başlıklı 31. maddesinde;

"Yükseköğretim Kurumları veya birimleri, adli tıp mevzuatı çerçevesinde adli tıp olaylarında ve diğer adli konularda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre resmi bilirkişi sayılır. Bu birim ve kliniklerde tetkik edilecek adli tıp ile ilgili işler yönetmelikte belirlenir.";

4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

"Bilirkişinin atanması" başlıklı 63. maddesinde;

"(1) Çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına re'sen, Cumhuriyet savcısının, katılanın, vekilinin, şüphelinin veya sanığın, müdafiinin veya kanunî temsilcinin istemi üzerine karar verilebilir. Ancak hâkimlik

mesleğinin gerektirdiği genel ve hukukî bilgi ile çözülmesi olanaklı konularda bilirkişi dinlenemez.

(2) Bilirkişi atanması ve gerekçe gösterilerek sayısının birden çok olarak saptanması, hâkim veya mahkemeye aittir. Birden çok bilirkişi atanmasına ilişkin istemler reddedildiğinde de aynı biçimde karar verilir.

(3) Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı da bu maddede gösterilen yetkileri kullanabilir."

"Bilirkişi olarak atanabilecekler" başlıklı 64. maddesinde;

"(1) Bilirkişiler, il adlî yargı adalet komisyonları tarafından her yıl düzenlenen bir listede yer alan gerçek veya tüzel kişiler arasından seçilirler. Cumhuriyet savcıları ve hâkimler, yalnız bulundukları il bakımından yapılmış listelerden değil, diğer illerde oluşturulmuş listelerden de bilirkişi seçebilirler. Bu listelerin düzenlenmesine veya listelerde yer verilenlerin çıkarılmalarına ilişkin esas ve usuller, yönetmelikte gösterilir.

(2) Atama kararında, gerekçesi de gösterilmek suretiyle, birinci fıkrada belirtilen listelere girmeyenler arasından da bilirkişi seçilebilir.

(3) Kanunların belirli konularda görevlendirdiği resmî bilirkişiler öncelikle atanırlar. Ancak kamu görevlileri, bağlı bulundukları kurumla ilgili davalarda bilirkişi olarak atanamazlar.

(4) Bilirkişi olarak atanan bir tüzel kişi ise, kendisi adına incelemeyi yapacak gerçek kişi veya kişilerin isimlerini, bilirkişi atayacak yargı merciinin onayına sunar.

(5) Listelere kaydedilen bilirkişiler, il adlî yargı adalet komisyonu huzurunda "Görevimi adalete bağlı kalarak, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsızlıkla yerine getireceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim." sözlerini tekrarlayarak yemin ederler. Bu bilirkişilere görevlendirildikleri her işte yeniden yemin verilmez.

(6) Listelerde yer almamış bilirkişiler, görevlendirildiklerinde kendilerini atamış olan merci huzurunda yukarıdaki fıkrada öngörülen biçimde yemin ederler. Yeminin yapıldığına ilişkin tutanak hâkim veya Cumhuriyet savcısı, zabıt kâtibi ve bilirkişi tarafından imzalanır.

(7) Engel bulunan hâllerde yemin yazılı olarak verilebilir ve metni dosyaya konulur. Ancak bu hâle ilişkin gerekçenin kararda gösterilmesi zorunludur.";

"Bilirkişiliği kabul yükümlülüğü" başlıklı 65. maddesinde;

"(1) Aşağıda belirtilen kişi veya kurumlar, bilirkişilik görevini kabul etmekle yükümlüdürler:

a) Resmî bilirkişilikle görevlendirilmiş olanlar ve 64 üncü maddede belirtilen listelerde yer almış bulunanlar.

b) İncelemenin yapılması için bilinmesi gerekli fen ve sanatları meslek edinenler.

c) İncelemenin yapılması için gerekli mesleği yapmaya resmen yetkili olanlar.;

7/19749

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 64 üncü maddesine dayanılarak hazırlanan ve 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanununa Göre İl Adlî Yargı Adalet Komisyonlarınca Bilirkişi Listelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmeliğin;

"İlân" başlıklı 5. maddesinde;

"Komisyonlar, bilirkişi olarak görev yapmak isteyenlerin komisyon başkanlığına müracaat etmelerini 15 Ekim tarihine kadar ilân eder ve bu hususu il ve ilçelerdeki gerekli görülen kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu kurumu niteliğini haiz meslek kuruluşlarına yazıyla bildirir.

İlân, duyuru metninin adliye divanhanesine asılması ve mahallî bir gazetede yayımlanması suretiyle yerine getirilir. Bu konuda gerekirse diğer mutad vasıtalar da kullanılabilir.

İlânda, listeye kabul edilenlerin yemin için hazır bulunmaları gereken tarih ya da tarihler de gösterilir.";

"Listeye kabul şartları" başlıklı 6. maddesinde;

"Listeye kayıt olabilmek için:

1) Gerçek kişilerin;

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması,

b) Başvuru tarihinde yirmibeş yaşından küçük olmaması,

c) Bilirkişilik yapacağı alanda en az üç yıllık meslekî deneyime sahip olması,

d) Affa uğramış ya da ertelenmiş olsalar bile Devlete karşı işlenen suçlar ile basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflâs gibi bir suçtan veya kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık suçlarından biriyle hükümlü bulunmaması,

e) Disiplin yönünden meslekten ya da memuriyetten çıkarılmamış veya sanat icrasından geçici olarak yasaklanmamış olması,

f) Komisyonun bağlı bulunduğu il çevresinde oturması veya meslekî faaliyeti icra etmesi,

g) Başka bir komisyonun listesinde kayıtlı olmaması,

2) Tüzel kişilerin;

a) Hâlen faaliyetine devam ediyor olması,

b) Listeye kabul edilen tüzel kişiler adına incelemeyi yapacak olan gerçek kişi ya da kişilerin de listeye kabul şartlarını taşımaları

gerekir.";

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

7/19749

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

Çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde bilirkişinin görüşünün alınmasına ve bilirkişinin atanmasına karar verme yetkisinin hâkim veya mahkemeye ait olduğu; soruşturma evresinde bu yetkinin Cumhuriyet savcıları tarafından da kullanılabildiği;

Cumhuriyet savcıları ve hâkimlerin bilirkişileri, il adlî yargı adalet komisyonları tarafından her yıl düzenlenen bir listede yer alan gerçek veya tüzel kişiler arasından seçebilecekleri gibi diğer illerde oluşturulmuş listelerden de seçebilecekleri, ayrıca atama kararında gerekçesini göstermek suretiyle, listelere girmeyenler arasından da bilirkişi seçilebilecekleri; kanunların belirli konularda görevlendirdiği resmî bilirkişilerden olan Adlî Tıp Kurumu ile Yükseköğretim Kurumları veya birimlerinin ise öncelikli atanan bilirkişilerden olduğu ve adlî tıp alanında Adlî Tıp Kurumunun bilirkişilik tekelinin bulunmadığının düşünüldüğü;

Öte yandan; Mahkeme ve savcılıklardan kendisine gönderilen adlî dosyalara rapor hazırlayıp bilirkişi hizmeti veren ve merkezi İstanbul'da bulunan Adlî Tıp Kurumunun, aynı zamanda Türkiye genelinde teşkilatlanmasını tamamlamaya çalıştığı; ondört ilde kurulan Grup Başkanlıklarından yedisinin faaliyete geçtiği; otuz ilde Adlî Tıp Şube Müdürlüklerinin faaliyette olduğu; adlî tıp uzmanı yetersizliği nedeniyle Adlî Tıp Kurumu teşkilatı bulunmayan illerde, adlî tıp hizmetinin verilebilmesi, üniversitelerin adlî tıp uzmanlarından faydalanılması ve adlî tıp alanında işbirliği amacıyla son dört yıl içerisinde Bakanlığımız ile Gazi Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Kocatepe Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Ege Üniversitesi arasında protokoller imzalandığı;

Adlî Tıp Kurumu Kanununun 26. maddesi gereğince, Adlî Tıp Kurumu Başkanlığı dışındaki görevlere, asıl görevleriyle ilişkileri kesilmemek şartıyla üniversitelerin ilgili fakültelerinde görevli öğretim üyeleri ile yardımcılarının da görevlendirildiği; merkez teşkilâtında 60, taşra teşkilâtında 36 olmak üzere toplam 96 öğretim üyesi ve yardımcısının ikinci görevli olarak Adlî Tıp Kurumunda görev yaptıkları;

Adlî Tıp Kurumunun resmî bilirkişi unvanına sahip bir kamu kurumu olduğu, üniversitelerin de bu alanda bilirkişilik görevini yerine getirdikleri;

Adlî Tıp Kurumu Başkanlığının 23/01/2007 tarihli ve 546 sayılı yazılarından anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan